

Základní škola Zachar, Kroměříž, příspěvková organizace

Pracovní list č. 3 řešení

Předmět: Dějepis

Ročník: 8. B

Opakování vzdělávacího celku: Kroměřížský sněm (rozvoj čtenářské gramotnosti)

Pracovní list: práce s textem

Pokud máš možnost, text Kroměřížský sněm si vytiskni, vystříhni a nalep do sešitu.

Pokud tu možnost nemáš, vypiš si základní údaje do sešitu (barevně označeno).

Kroměřížský sněm

2. června 1848 byl do Prahy svolán sjezd zástupců slovanských národů žijících v Rakousku. Měly být projednány otázky společného postupu proti rakouské vládě za získání svých práv.

Ve 2. polovině května byl do Prahy poslán s vojskem generál kníže Windischgrätz, aby potlačil revoluční nálady. Zástupci slovanských národů vydávají Manifest k národům evropským, kde se obrací k ostatním národům, aby jim pomohly v boji za získání svébytnosti.

12. 6. 1848 měl být sněm ukončen „sbratřovací mší“ ve staroslověně. Účastní se jí dělníci i studenti, část účastníků byla napadena Windischgrätzovým vojskem, což vyvolalo revoluční bouře. Staví se barikády, vznikají ozbrojené revoluční gardy. Nakonec Praha 17. 6. kapituluje a dochází k hromadnému zatýkání.

Na podzim 1848 se koná sněm ve Vídni, který má charakter říšského ústavodárného sněmu. Sněm 7. září 1848 ruší robotu, situace se radikalizuje, císař s rodinou prchá do Olomouce. Sněm byl rozpuštěn a přenesen do Kroměříže.

Jindřich Spáčil – Kroměřížský sněm 1848 – 49 (str. 26, 27)

Přípravy na sněm v Kroměříži daly se velmi rychle. Město opravovalo dláždění, všude se bílilo a večerní ulice dostaly nebyvalé osvětlení. Dosud hořivaly v Kroměříži jen dvě noční lampy. Jedna v bráně Vodní, jiná v Kovářské. Na počest sněmu dalo město pořídit celkem 12 lamp, což prý vzbudilo v obyvatelích pravou senzací. Arcibiskupský zámek, do něhož byl sněm svolán, měl tutéž podobu jako dnes. Ohromný kvádr, jak jej vybudoval na staré ruině Karel z Lichtensteina po válce třicetileté v ušlechtilém baroku, byl monumentálním dílem, sídlem skutečně knížecím. Roku 1752 však vyhořel a musel býti znova zbudován biskupy Troyerem a Ekhem. Jejich nástupce Maxmilian Hamilton zbudoval nákladem 60.000 fl. zl. velkou jídelnu, později říšskou sněmovnu. Nádherný sál zřízen byl probouráním patra prvního do druhého. ... Na mohutných plátnech, napjatých na strop, znázorněny jsou antické výjevy, do nichž vkomponována oslava budovatele sálu. Nemohlo být důstojnější síň pro shromáždění rakouských národů. ...

Pořadatel Alois Jelen přeměnil brzy velkou jídelnu v amfiteatrální síň, do níž převezen nábytek částečně z vídeňské sněmovny, částečně z Prahy. Bylo zde celkem 358 sedadel pro poslance, kteří byli uličkami rozděleni na pravici a levici. Na galerii vešlo se skoro 300 posluchačů z obecnstva. Byla zde také místa pro zpravodaje tisku. V sále byla ještě tribuna s křeslem presidentovým a šesti sedadly zapisovatelů. Před ní stál stůl stenografů. Zapisovalo jich vždy najednou 8. Před lavicemi poslanců byla křesla ministrů... V I. patře zámku umístěno bylo ministerstvo války s bytem ministrovým, ministerstvo spravedlnosti a poslanecká čítárna. V pravém křídle ponechán soukromý byt arcibiskupův. Ve II. patře v lenním sále zasedal nejdůležitější článek sněmu – konstituční výbor.

Sněm v Kroměříži měl být zahájen 15. listopadu, ale skutečně **byl zahájen až 22. listopadu 1848.**

Sněm pokračuje v úkolu vypracovat ústavu. Účastní se ho František Palacký, František Ladislav Rieger, Pavel Josef Šafařík, Josef Pinkas, Karel Havlíček Borovský, Josef Kajetán Tyl, Josef Pressl, Josef Mánes a další.

Sněm chce dosáhnout:

- rovnosti občana před zákonem
- svobody shromažďování a spolčování
- zrušení trestu smrti
- zrušení privilegií

V prosinci (2. 12.) odstupuje císař Ferdinand V. a **nastupuje mladý František Josef I.** Sněm pokračuje ve své činnosti dál. Koncem února je již návrh nové liberální konstituce (ústavy) vypracován.

7. března byl náhle sněm vojskem rozeznán, poslanci musí z Kroměříže utíkat, dochází k zatýkání.

8. března bylo vydáno prohlášení vlády o rozpuštění říšského sněmu.

Zároveň byla ve Vídni přijata tzv. „oktrojovaná ústava“ (vynucená), nadiktovaná vládou (a panovníkem) – tedy bez porady sněmu.

Úkoly k textům:

1. Vypiš z textu Kroměřížský sněm všechny osobnosti a charakterizuj je:

Windisgrätz – generál rakouských vojska

František Palacký – politik a historik

František Ladislav Rieger – politik a novinář

Pavel Josef Šafařík – básník

M. Pinkas – politik, národní buditel, S. Pinkas – malíř

Karel Havlíček Borovský – novinář a spisovatel

Josef Kajetán Tyl – autor divadelní her, dramaturg

Josef Pressl – přírodovědec, vynálezce lodního šroubu

Josef Mánes – malíř (např. pražský orloj, Hulín – nádraží)

Ferdinand V., František Josef I. – rakouští císaři

2. S jakým úkolem se říšský sněm sešel? Byl nakonec splněn?

Sněm měl za úkol vypracovat novou ústavu = konstituci. Proto se mu taky říká ústavodárný.

Návrh ústavy sice vypracoval, ale sněm byl rozeznán a novou ústavu nadiktovala rakouská vláda spolu s panovníkem.

3. Co je to robota a kdy byla zrušena? Najdeš v textu odpověď, zda to bylo ještě ve Vídni nebo už v Kroměříži?

Robota je osobní služba sedláků a rolníků (poddaných) pro jejich pány, bezplatná, byla povinností. Stejně jako poddanství byla **zrušena ještě na sněmu ve Vídni 7. září 1848.**

4. Proč byl říšský sněm přesunut do Kroměříže. Dokážeš odhadnout proč sem, do zcela neznámého moravského městečka?

Důvodem byly nepokoje ve Vídni, protože rakouská vláda nechala rozpustit sněm ve Uhrách. Kroměříž byla vybrána proto, že šlo o malé městečko, kde by sněm mohl pracovat nerušeně a v klidu. Taky šlo o letní sídlo (zámek) olomouckého arcibiskupa, ke kterému se uchýlil rakouský císař s rodinou.

5. Jak dlouho zasedal Kroměřížský sněm (uved' přesná data)?

V Kroměříži se sněm sešel poprvé 22. listopadu 1848 a rozehnan byl 7. března 1849.

6. Pracuj s textem Jindřicha Spáčila:

- Ve které budově v Kroměříži sněm zasedal? **na zámku**
- Kolik poslanců se vešlo do jednacího sálu? **358**
- Která ministerstva pracovala v té době v Kroměříži **ministerstvo války a spravedlnosti**
- Poslanci byli ubytováni v bytech Kroměřížanů. Na tuto skutečnost poukazují pamětní tabule na domech v Kroměříži. Vzpomeň si, nebo vyhledej na internetu, kde bychom je mohli najít a jaká jména jsou na nich uvedena. **ROZHODNĚ NECHOD PO MĚSTĚ!!!**

Pracuj s odkazem Kroměřížské pamětní desky

https://cs.wikipedia.org/wiki/Krom%C4%9B%C5%99%C3%AD%C5%B5sk%C3%A9_pam%C4%Bn%C3%AD_desky

Další materiály k tématu najdete na internetu

Vypracovala: Jana Bačková

